Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

SYSTÉM PRÁVNÍ OCHRANY ZVÍŘAT V USA

Studentská vědecká odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

ANETA KASALICKÁ
2011
IV. ročník

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do [ročník SVOČ]. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) vypracoval(a) samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla dříve publikována, nebyla vcelku ani částečně obhájena jako práce diplomová či bakalářská a nebyla přihlášena do předchozích ročníků SVOČ či jiné soutěže.

V [obec] dne [datum]

…….[podpis]…….
[jméno a příjmení]

Obsah

1.ÚVOD 4
2. OBECNÝ PRÁVNÍ ZÁKLAD OCHRANY ZVÍŘAT VE SPOJENÝCH STÁTECH 5
2.1. ANIMAL WELFARE ACT 5
2.2. SHRNUTÍ PRÁVNÍCH ÚPRAV PROTI TÝRÁNÍ ZVÍŘAT 6
2.2.1. DEFINICE ZVÍŘETE 7
2.2.2. SANKCE 7
3. ASPCA – AMERICAN SOCIETY FOR THE PREVENTION OF CRUELTY TO ANIMALS..... 7
3.1. POSTAVENÍ ASPCA V PRÁVNÍM ŘÁDU SPOJENÝCH STÁTŮ 8
3.2. ČINNOST ASPCA 8
3.3. HUMANE LAW ENFORCEMENT DEPARTMENT 8
3.4. DEFINICE KRUTÉHO ZACHÁZENÍ SE ZVÍŘETEM 9
4. JEDNOTLIVÉ KATEGORIE PORUŠOVÁNÍ PŘEDPISŮ NA OCHRANU ZVÍŘAT..... 9
4.1. PUPPY MILL..... 9
4.1.1. REGULACE NA FEDERÁLNÍ ÚROVNI 10
4.1.2. REGULACE NA STÁTNÍ ÚROVNI 10
4.2. ANIMAL HOARDING 10
4.3. BLOOD SPORTS 11
4.4. CHANING AND TETHERING 12
4.5. FARM FACTORIES 12
4.6. ANIMALS IN ENTERTAINMENT 12
4.7. EXOTIC PET TRADE 13
4.8. EQUINE CRUELTY 13
5. PROCESNÍ STRÁNKA – VÝKON PRAVOMOCÍ 13
6. ZÁVĚR 14
7. SEZNAM POUŽITÉ A STUDIJNÍ LITERATURY 15

1. ÚVOD

O téma, které je předmětem této práce, jsem se začala zajímat již před několika lety, kdy jsem poprvé uviděla epizodu z americké dokumentární série „Animal Cops“ (Zvířecí Policie).

Tento televizní seriál dokumentuje systém ochrany zvířat ve Spojených státech. Jeho hlavní myšlenkou je přiblížit společnosti práci strážníků a veterinárních pracovníků v boji proti krutému zacházení se zvířaty. V jednotlivých epizodách tohoto seriálu se seznamujeme s lidmi, jejichž povoláním je záchrana opuštěných, ztracených, zraněných anebo týraných zvířat. Jak již i názvy jednotlivých sérií napovídají (Animal Cops Houston, Animal Cops Dallas atd.), mají diváci tohoto dokumentu nevědomky možnost sledovat a porovnávat rozdíly ve zvířatům poskytované ochraně v jednotlivých státech USA.

Průkopníkem myšlenky natáčet veterinární pracovníky při jejich práci s nalezenými, opuštěnými a mnohdy zraněnými zvířaty byl však seriál „Animal Precinct“, který mapoval činnost strážníků newyorské neziskové organizace ASPCA – The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals (Americká společnost pro prevenci krutého zacházení se zvířaty). Oba seriály měly a stále mají za cíl seznamovat a potažmo vzdělávat americkou veřejnost o způsobech, jakými je poskytována ochrana a péče zvířatům ať již domácím či hospodářským. Přestože byl seriál v klasickém americkém stylu zaměřen na dojemné příběhy zvířecích hrdinů, obsahoval i cenné právní informace, které mne donutily zabývat se tímto fenoménem hlouběji.

Prostřednictvím této práce bych ráda shrnula nejzásadnější informace o systému právní ochrany zvířat ve Spojených státech, a to zejména z důvodu zcela zásadních odlišností oproti systému v České republice a výrazně pokročilejšího stupně ochrany, než se zvířatům dostává v České republice či v jiných státech západní kultury.

Protože se jedná o téma, kterému není v České republice příliš věnována pozornost, mým hlavním informačním zdrojem byl internet. Jmenovitě zejména oficiální stránky organizace ASPCA www.aspca.org. Dále pak velmi kvalitně zpracované webové stránky michiganské univerzity www.animallaw.info, které jsou zaměřeny na poskytování veškeré relevantní legislativy ohledně ochrany zvířat.

Vzhledem k tomu, že ve Spojených státech existují dvě právní roviny – federální a státní –, bylo by značně komplikované a časově náročné postihnout veškeré právní úpravy ochrany zvířat v jednotlivých státech. Zaměřila jsem se proto na nejzásadnější federální zákony a zejména na činnost organizace ASPCA, kterou lze považovat za zakladatele institutu právní ochrany zvířat v USA. Bez pozornosti nezůstane ani systém vyšetřování porušení příslušných zákonů ochrany zvířat a jejich sankcionování.

2. OBECNÝ PRÁVNÍ ZÁKLAD OCHRANY ZVÍŘAT VE SPOJENÝCH STÁTECH

Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, ve Spojených státech funguje tzv.dvoukolejnost právního řádu. Některé předpisy jsou přijímány na federální úrovni a jsou platné na celém území USA, některé materie jsou svěřeny do výlučné pravomoci jednotlivých států a každý stát si je upravuje individuálně, avšak v souladu s hodnotami a normami stanovenými ve federální legislativě.

Většina předpisů ochrany zvířat je upravena na státní úrovni. Existuje však několik desítek federálních zákonů, z nichž nejdůležitějším je tzv. *Animal Welfare Act*.

2.2.Animal Welfare Act

Animal Welfare Act je federální zákon účinný od roku 1966. Od té doby byl třikrát novelizován.

Je hlavním federálním předpisem, který se zabývá zdravím a ochranou zvířat v USA. Dalším souvisejícím federálním předpisem, jež se vztahuje na ochranu zvířat je tzv. Humane Slaughter Act (Zákon o humánní porážce hospodářských zvířat). Ve Spojených státech neexistuje jednotná úprava proti týrání zvířat na federální úrovni (Rebecca F.Wisch 2005)[1]. Tzv. anti-cruelty laws – předpisy proti týrání zvířat – jsou schvalovány individuálně v jednotlivých státech. To znamená, že v každém státě jsou znaky týrání zvířat a jejich sankcionování upraveny samostatně.

Animal Welfare Act je nejdůležitějším federálním předpisem, který upravuje životní podmínky zvířat. Osobní ani věcná působnost tohoto zákona však není všeobecná. Právní ochrana je omezena jen na stanovené druhy zvířat, tudíž některé druhy zvířat jsou z působnosti tohoto zákona vyjmuty (například hadi). Zvířata, která jsou tímto zákonem chráněna jsou: psi, kočky, primáti a další savci. Z působnosti zákona jsou dále vyjmuti ptáci, krysy a myši. Osobní působnost zákona je taktéž omezena, a tak se jím musí řídit jen výslovně stanovené osoby vlastnící zvíře, z působnosti tohoto zákona jsou například vyjmuti farmáři. Fyzické osoby, které musí získat povolení k pořízení vyjmenovaných druhů zvířat či jejich prodeji jsou: obchodníci se zvířaty, vystavovatelé zvířat, výzkumná zařízení a přepravovatelé zvířat. Naopak vlastníci domácích zvířat, zemědělci a majitelé zverimexů v působnosti tohoto zákona nejsou. Zákonem je mimo jiné regulován i prodej zvířat tak, aby se zabránilo prodeji zvířat kradených. Jsou stanoveny podmínky a požadavky na prostředí, ve kterém je zvíře drženo.

Dalším z hlavních cílů této úpravy je získat přehled o vlastnících zvířat, na které se vztahuje působnost tohoto zákona, a kontrolovat, zda jsou dodržovány pokyny a předpisy o dostatečné péči o zvíře.

---

1 F.WISCH, Rebecca. Animal Legal & Historical Center [online]. 2005 (aktualizováno 2010) © Michigan State University College of Law [cit. 2011-04-12]. Overview of State Cruelty Laws. Dostupné z WWW: <http://www.animallaw.info/articles/ovusstatecrueltylaws.htm>.

Kongres Spojených států předal pravomoc k provádění tohoto zákona ministerstvu zemědělství. Ministerstvo pověřilo každodenní kontrolou dodržování zákona inspekční orgán s názvem Animal and Plant Health Inspection Service. Každý, na koho se vztahuje osobní působnost zákona, je povinen mít licenci, která je vydávána vládou, a dodržovat podmínky péče o zvíře stanovené v této licenci.

Animal Welfare Act je předpis, jehož hlavním cílem je regulace a kontrola osob vlastnících či prodávajících zvíře a zároveň také kontrola životních podmínek, ve kterých se zvíře nachází. Porušení toho zákona je sankcionováno dle předpisů civilního i trestního práva, zároveň zákon opravňuje k vedení řízení o odejmutí licence k vlastnění zvířat.

2.2. **Shrnutí právních úprav proti týrání zvířat v jednotlivých státech** [2]

Veškeré předpisy zakazující kruté zacházení se zvířaty a jejich týrání spadají do odvětví trestního práva, není tudíž možné, aby soukromá osoba žalovala na základě těchto předpisů druhého o náhradu škody za způsobené zranění na zvířeti.

Porušení předpisů proti týrání zvířat jsou zpravidla ve Spojených státech posuzována jako přečiny – méně závažné trestné činy, za které je možné uložit pokuty nebo odnětí svobody v délce trvání do jednoho roku.

Od roku 2009 jsou v přibližně 46 státech navíc upraveny případy zvlášť krutého zacházení se zvířaty, které jsou posuzovány jako závažné trestné činy. Jako závažný trestný čin se posuzuje i recidiva.

Obecně se v zákonech proti týrání zvířat v jednotlivých státech USA penalizují dva typy jednání: úmyslné komisivní jednání a omisivní jednání.

Za úmyslné jednání se považuje takové zacházení, kdy se osoba vědomě pokouší různými způsoby zvířeti ublížit. Takové jednání bude následně posuzováno podle platných a účinných předpisů trestního práva. Ve většině případů týrání zvířete se však jedná o druhý uvedený typ jednání, a to opomenutí. Jednání v opomenutí bývá většinou klasifikováno jako nedbalostní trestný čin, avšak v některých státech existují speciální úpravy, kdy je takové chování posuzováno jako přestupek. Přestože nedbalost je široce upravena v předpisech jednotlivých států, trestnost jednání je vždy posuzována na základě skutkových zjištění. V obecné rovině tedy americký státní zástupce musí nejprve uvést právní předpisy ochrany zvířat, které podezřelý měl porušit, poté prokázat, zda se zvíře nacházelo v životních podmínkách, které jsou v rozporu se zákonem stanovenými standardy a konečně prokázat majiteli neschopnost stanovené životní podmínky zvířeti zabezpečit.

2 Zpracováno podle článku Rebeccy F. Wischové „Overview of State Cruelty Laws“ zveřejněný na webových stránkách Michiganské státní univerzity www.animallaw.info. Přímý odkaz na článek viz seznam použité a studijní literatury.

2.2.1. **Definice zvířete**

Zajímavou otázkou je definice zvířete v právních řádech jednotlivých států, neboť rozdíly v legálním pojetí zvířete se v jednotlivých státech významně liší. V některých státech může být pojem „zvíře“ vykládán velmi široce jako „každá živá bytost“, v jiných je naopak pojem „zvíře“ omezen pouze na obratlovce a savce jako tomu je v České republice.

2.2.2. **Sankce**

Za porušení předpisů proti týrání zvířat, je možné uložit následující druhy sankcí:

- uložení povinné psychoterapie nebo vyškolení
- obecně prospěšné práce
- peněžitý trest (v některých případech odváděný přímo na konto ASPCA)
- odnětí zvířete
- náhrada škody za poskytnutou péči zvířeti
- omezení možnosti vlastnit zvíře v budoucnu
- trest odnětí svobody

3. ASPCA – The American Society for the Prevention of Cruelty to Animals

Na základě informací poskytovaných na oficiálních internetových stránkách organizace American Society for the Prevention of Cruelty to Animals (dále jen ASPCA), se tato organizace řadí k nejstarším svého druhu. Byla zformována s myšlenkou, že *„zvířata mají nárok na laskavé a uctivé zacházení ze strany lidí a musí být chráněna zákonem“*[3].

Za vznikem organizace ASPCA stál americký aristokrat Henry Bergh. Ten se po návratu z různých zahraničních cest, inspirován britskou neziskovou společností Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals, rozhodl upoutat pozornost amerických občanů a hodnostářů na případy krutého a nehumánního zacházení se zvířaty. Svou řečí v Clinton Hall[4] vzbudil velký zájem o myšlenku založení organizace na ochranu zvířat . Povzbuzen úspěchem svého projevu, zformuloval Bergh „Deklaraci práv zvířat“ (Declaration of the Rights of Animals). Výsledkem jeho snažení bylo založení společnosti ASPCA v dubnu roku 1866 na základě zvláštního zákona vydaného státem New York. Pouhých devět dní po založení společnosti byl vydán i zákon zakazující kruté zacházení se zvířaty a ASPCA byla svěřena pravomoc vynucovat dodržování tohoto zákona.

ASPCA původně vznikla jako regionální organizace, jejíž působnost byla omezena pouze na území

3 ASPCA [online]. © 2011 ASPC [cit. 2011-04-08]. About the ASPCA. Dostupné z WWW: <http://www.aspca.org/about-us/about-the-aspc

4 V minulosti to byla budova, ve které sídlila newyorská obchodní knihovna.

New York City. Dnes je však považována za národní organizaci, jejíž činnost se neomezuje pouze na území státu New York. Následující odstavce jsou však vzhledem k dostupným zdrojům zaměřeny na činnost ASPCA v New Yorku.

3.1. **Postavení ASPCA v právním řádu Spojených států**

Postavení ASPCA a její pravomoci jsou jedním z hlavních témat, která mne v systému právní ochrany zvířat ve Spojených státech zaujala.

ASPCA je organizací soukromého práva, avšak k jejímu založení byl zapotřebí souhlas tehdejších newyorských zákonodárců.[5] Navíc je organizaci svěřena pravomoc vymáhat dodržování zákonů zakazujících kruté zacházení se zvířaty a ostatních předpisů ochrany zvířat. Jedná se tedy o zvláštní způsob přenesení pravomoci na soukromý subjekt.

V Americe je proces zakládání neziskových společností v zásadě identický jako proces zakládání komerčních společností, zákon však vyžaduje ještě splnění dalších povinností jako je například získání tzv. Employer Identification Number (namísto IČ).

Na neziskové organizace založené za účelem prevence týrání zvířat se navíc vztahuje výjimka z federálních daňových předpisů.

3.2. **Činnost ASPCA**

ASPCA je první organizací, které byla svěřena pravomoc vyšetřovat a zadržovat osoby pro zločiny spáchané proti zvířatům. Zabývá se otázkou dobrých životních podmínek zvířat v následujících kategoriích:

- domácí zvířata,
- hospodářská zvířata,
- zvířata ve výzkumu a vzdělávání,
- zvířata v zábavním průmyslu, sportu a práci
- divoká zvířata

3.3. **Humane Law Enforcement Department of ASPCA – Oddělení činné v řízení proti porušování předpisů na ochranu zvířat**

Humane Law Enforcement Department (HLED) je součástí ASPCA. Je to oddělení, které je oprávněno k výkonu pravomocí plynoucích ze zákonů přijatých k ochraně před krutým zacházením se zvířaty na území státu New York. Toto oddělení disponuje strážníky (Humane law enforcement officer), kteří vedou vyšetřování a zadržují občany státu New York City, kteří jsou podezřelí ze

5 Henry Bergh musel získat přízeň tehdejšího zákonodárného sboru, neboť pro založení ASPCA bylo v roce 1866 nutné vydat legislativní inkorporační akt.

spáchání nějakého ze stanovených protiprávních jednání proti jednomu nebo více zvířatům, či z porušení předpisů o adekvátní péči o zvíře a jim podobných předpisů. Strážník tohoto oddělení je zodpovědný za vyšetřování případů krutého zacházení se zvířaty, zadržování podezřelých, zabezpečení či obnovení podmínek, které majitel zvířete musí dodržovat pod hrozbou zatčení a odejmutí zvířete z jeho péče, a za vzdělávání veřejnosti ohledně krutého zacházení se zvířaty. Tito strážníci jsou speciálně vyškoleni v základní veterinární péči a v zásadách poskytování první pomoci, dále ve veškeré legislativě týkající se ochrany zvířat a rozsahu jejich pravomocí.

3.4. **Definice krutého zacházení se zvířetem**

Aby ASPCA mohla zasáhnout a zamezit krutému zacházení se zvířetem, musí jednání jednotlivce naplňovat znaky protiprávnosti zakotvené v právním řádu státu New York.

Podle stanoviska samotné ASPCA není bohužel každé jednání, které je všeobecně považováno za nehumánní a kruté, vždy považováno za trestné podle zákona. K naplnění skutkové podstaty obecného trestného činu krutosti vůči zvířeti je nutné splnění několika následujících podmínek.

Musí se jednat o úmyslné jednání, jež má za výsledek neopodstatněné ublížení, způsobení bolesti nebo utrpení jakémukoliv zvířeti, stejně tak jako záměrné zanedbání péče o zvíře. Dostačující péčí o zvíře se rozumí: zabezpečit zvířeti dostatečné hygienické životní podmínky, poskytnout zvířeti řádnou stravu, přístup k vodě a zdravotní péči.

Právní řád ponechává prostor pro individuální posouzení každého případu. Při splnění stanovených podmínek může být úmyslné zabití nebo způsobení závažného zranění domácímu zvířeti posuzováno jako závažný zločin. Přesto se chovatelům i aktivistům angažujícím se v oblasti práv zvířat zdá být současná úprava příliš laxní. Například se za dostatečnou péči o psa považuje stav, kdy má zvíře dostatek vody, jídla, minimální přístřeší jako například nejmenší psí boudu a je přivázán na řetězu, který je minimálně 1,5 metru dlouhý, přestože se mnohým lidem takové podmínky zdají nepřijatelné a nahlížejí na ně jako na znak zanedbání až týrání. Zákon navíc umožňuje majiteli nechat svého psa nepřetržitě venku i při extrémních teplotách s minimálním kontaktem s lidmi.

4. **JEDNOTLIVÉ KATEGORIE PORUŠOVÁNÍ PŘEDPISŮ NA OCHRANU ZVÍŘAT**

Vzhledem k tomu, že jednotlivá práva zvířat i jejich ochrana nejsou ve Spojených státech shrnuty do jediného kodexu, ASPCA shrnuje nejzávažnější porušování práv zvířat do následujících kategorií:

4.1. **Puppy mill – zneužívání zvířat k nadměrné produkci mláďat**

Oficiální definice tohoto protiprávního jednání v právním řádu Spojených států neexistuje. ASPCA jej charakterizuje jako: „komerční chov psů ve velkém měřítku, kdy je zisk upřednostňován před

zdravím psů“.[6]

4.1.1. Regulace na federální úrovni

Komerční chov psů je regulován na federální úrovni i na úrovni jednotlivých států. Na federální úrovni je hlavní platnou legislativou tzv. Animal Welfare Act (zákon o uspokojivých životních podmínkách zvířat). Jedná se o předpis občanského práva, nikoliv práva trestního, do něhož spadají ostatní předpisy cílené na ochranu před krutým zacházení se zvířaty. Je proto obtížnější vynucovat dodržování tohoto předpisu a trestat jeho porušení. Animal Welfare Act stanovuje minimální standardy péče o zvířata, což zahrnuje i komerční chov psů a koček. Podle stanoviska ASPCA z výše citovaného zdroje, skončí však mnoho porušení tohoto zákona bez potrestání a v předpise se nachází mnoho mezer, které jsou využívány k obcházení zákona. V průběhu posledních let se na půdě Kongresu formuje další předpis, cílený konkrétně k prevenci tzv. puppy mills. Schválení tohoto nového předpisu bylo několikrát přerušeno nebo zamítnuto. 1. března 2011 byl podán zatím poslední návrh federálního zákona s názvem „The 2011 Puppy Uniform Protection and Safety Act“, k jeho schválení dosud nedošlo.

4.1.2. Regulace na úrovni jednotlivých států

Jednotlivé státy mohou na svém území stanovit i vyšší standardy než jsou zakotveny v Animal Welfare Actu, nikoliv však nižší.

Termín „komerční využití psů“ je obecně používán v úpravách této materie v jednotlivých státech, má zahrnovat jak prodej zvířat ve zverimexech, tak chov, chovatelské stanice a obchodníky. Obsah všech těchto pojmů je však v každém státě vykládán odlišně.

4.2. **Animal Hoarding – Hromadění zvířat**

Animal hoarding – patologické hromadění zvířat bylo poprvé reflektováno v roce 1981.

Obecně není známa přesná příčina, která vede jedince k nadměrnému hromadění zvířat. Prvotní výzkumy ukazovaly na možnou příčinu v obsesivně-kompulzivních poruchách, novější studie však směřují spíše k socializačním poruchám a poruchám osobnosti, paranoie, bludným představám, depresím a dalším psychickým onemocněním. Někteří hromaditelé zvířat začnou s pořizováním většího množství zvířat následkem prožitého traumatu nebo ztráty, zatímco jiní se naopak vidí jako „zachránci“ zvířat. Základním rozdílem však je, že tito lidé postupně ztrácí kontrolu a nadhled nad situací a neuvědomují si utrpení, které zanedbáním péče mohou zvířatům způsobit.

---

6 ASPCA [online]. © 2011 ASPCA [cit. 2011-04-10]. Laws That Protect Dogs in Puppy Mills. Dostupné z WWW: <http://www.aspca.org/fight-animal-cruelty/puppy-mills/laws-that-protect-dogs.aspx>

V roce 1999 byla definována následující kritéria:

- vlastnictví/ držba víc než běžného počtu domácích zvířat
- pro zvíře nedostatečné zajištění minimálních standardů stravování, hygienických podmínek, přístřeší a veterinární péče,
- zanedbání výše popsaných požadavků vedoucí k onemocnění nebo k smrti, rozšíření infekční nemoci, nezajištění léčby zranění nebo zdravotního stavu
- popírání neschopnosti zajistit minimální péči zvířeti a dopad tohoto zanedbání na zvířata, domácnost a obyvatele domácnosti
- pokračování v hromadění zvířat i přes neschopnost zvládnout péči o tak vysoký počet zvířat.

Tato kritéria byla stanovena nezávislým sdružením s názvem „Hoarding of Animals Research Consortium“.

Na hromadění zvířat se vztahují předpisy proti týrání zvířat v každém jednotlivém státě USA, avšak jediný stát – Hawaii – má hromadění zvířat výslovně stanoveno za nezákonné. V roce 2001 byl v Illinois přijat zákon s názvem Companion Animal Hoarder Act. Tento zákon obsahuje legální definici pro tzv. hromaditele domácích zvířat a nařizuje těm, kteří jsou odsouzeni, psychologickou léčbu. Výslovný zákaz hromadění zvířat však tento předpis neobsahuje.

Stíhání a trestání hromaditelů zvířat je značně komplikované. Zejména proto, že ve většině případů se pachatelé po ukončení stíhání k činnosti vrací, neboť se jedná o psychickou poruchu a je proto nutné ji léčit. Zákon se proto snaží zamezit hromaditeli v opakování činnosti. Lze například uložit psychoterapii nebo zakázat odsouzenému vlastnit zvířata.

4.3. **Blood sports – krvavé sporty**

Jedná se o případy zneužívání zvířat k zápasům a nelegálním sázkám. Existují dva hlavní druhy krvavých sportů: psí zápasy a zápasy kohoutů.

Od roku 2008 jsou zápasy psů považovány za závažný zločin ve všech 50 státech USA a také v teritoriu District of Columbia, Guamu, Puerto Ricu a Virgin Islands. Jednotlivé úpravy se liší stát od státu. Avšak ve většině států je i vlastnictví psa za účelem zneužívání k psím zápasům posuzováno jako závažný zločin. Nezákonná je účast v publiku při psích zápasech a to ve všech státech kromě Montany a Hawaie.

Na federální úrovni se zvířecím zápasům také věnuje výše zmiňovaný Animal Welfare Act. V roce 2007 byl Kongresem schválen Animal Fighting Prohibition Enforcement Act, prováděcí předpis, který doplňuje Animal Welfare Act a zavádí pokuty za mezistátní obchodování se zvířaty v přímé souvislosti se zvířecími zápasy. Každé porušení těchto předpisů může mít za důsledek až 3leté odnětí svobody nebo pokutu ve výši 250 000 dolarů.

4.4. **Chaining and Tethering – nepřetržité držení psa na řetězu**

Právní řád se tímto snaží chránit psy, které majitelé nechávají nepřetržitě uvázané. Ať už aby zabránili zvířeti v útěku z důvodu nedostatečného nebo žádného ohraničení pozemku nebo z jiného důvodu. Nepřetržité držení psa na řetězu může vést k značným psychickým poruchám i zdravotním potížím.

Zamezování takovému zacházení se psem brání veškeré právní předpisy proti týrání zvířat a samostatně jsou upraveny na státní a lokální úrovni. Některé zákony zakazují držení psů na řetězu kompletně, zatímco některé obsahují dílčí úpravy jako například:

- zákaz uvazování štěňat, či psů mladších 6 měsíců,
- zákaz uvazování na řetěz, který je příliš krátký,
- zákaz uvazování na řetěz, který je těžší, než je zvíře schopno unést,
- zákaz uvazování na řetěz takovým způsobem, který může psovi způsobit zranění,
- zákaz uvazování na řetěz přes noc,
- stanovení maximální doby, po kterou může být pes uvázán na řetěz.

4.5. **Farm Factories - Zvířecí farmy**

Zvířecí farma je rozsáhlá průmyslová budova, ve které jsou umístěny stovky až tisíce hospodářských zvířat v extrémně stísněných podmínkách a s kterými je nakládáno jako s ekonomickou komoditou, nikoliv jako s živou bytostí. Tato zvířata se na denní světlo dostanou jen velmi vzácně, vedou velmi krátké životy plné frustrace a mnohdy i bolesti. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem vlastníků těchto farem je co nejvyšší produkce, dochází k zanedbávání péče o zvířata. Mimo klasické zanedbávání péče a deprivace od hygienických a dostačujících životních podmínek jsou jim působeny újmy na zdraví například konstantním podáváním antibiotik k prevenci onemocnění zvířete nebo umělým nastavováním světla tak, aby se uvnitř farmy vytvořily delší nebo kratší dny. Takové jednání má za následek umělou stimulaci organizmu a nepřirozený růst zvířete.

Regulace zvířecích farem je ve Spojených státech prozatím sporadická, na federální úrovni se v zavedení vyšší kontroly a regulace angažuje zejména ministerstvo zemědělství.

4.6. **Animals in Entertainment - zvířata v zábavním průmyslu**

ASPCA uvádí tři hlavní kategorie, kdy může docházet ke zneužívání zvířat v zábavním průmyslu. Jsou to kategorie:

- cirkusová zvířata,
- dostihy chrtů,

- rodeo.

Ve výše vyjmenovaných případech je většina kauz posuzována z hlediska týrání zvířat či zanedbání péče a aplikují se obecné předpisy proti týrání zvířat.

4.7. **Exotic Pet Trade – Obchod s exotickými zvířaty**

Obchodem s exotickými zvířaty se rozumí obchodování a držení exotických zvířat jinak žijících ve volné přírodě. Vytržení divokého zvířete z jeho přirozeného prostředí může způsobit jak trauma pro samotné zvíře, tak obecné ohrožení veřejného zdraví a bezpečnosti, narušení ekosystémů a způsobení ohrožení jednotlivých zvířecích druhů a jejich vyhynutí.

Obchodování s exotickými zvířaty není plošně a všeobecně zakázáno, je však bohatě regulováno jak na federální, tak na státní úrovni. Je zakazováno mezistátní obchodování s konkrétně určenými druhy zvířat. Federální zákony k regulaci obchodování s exotickými zvířaty jsou například: Captive Wildlife Safety Act, Wild Bird Conservation Act a Endangered Species Act.

Na úrovni jednotlivých států je úprava této problematiky rozličná jak v přísnosti postihů za porušení příslušných právních předpisů, tak v opatřeních pro povolený chov exotických zvířat.

4.8. **Equine Cruelty – Týrání koní**

ASPCA se již od svého založení velmi zasazuje za zlepšení životních a pracovních podmínek koní. Zasloužilo se o přijetí množství předpisů, které upravují životní podmínky tažných koní v New York City. Oddělení ASPCA – Humane Law Enforcement Department –, které je oprávněno k výkonu pravomocí jemu svěřených ke kontrole dodržování předpisů k ochraně zvířat, pravidelně vysílá strážníky ke kontrole těchto koní. Strážníci se vždy ujišťují, zda je koním poskytována řádná péče, zda jsou splněny všechny správní požadavky a zda nejsou porušovány předpisy proti týrání zvířat.

5. **PROCESNÍ STRÁNKA – VÝKON PRAVOMOCÍ PLYNOUCÍCH Z PŘEDPISŮ NA OCHRANU ZVÍŘAT**

Federální i státní zákony na ochranu zvířat spadají ve Spojených státech do trestní jurisdikce.

Jednotlivé případy lze vyšetřovat jak na základě oznámení jakékoliv fyzické osoby nebo ex offo.

Oznámení se činí buďto přímo na oddělení Humane Law Enforcement (dále jen HLE) organizace ASPCA nebo na všeobecné lince 911. Oznámení lze učinit i anonymně, avšak v případech, kdy je k zatčení podezřelé osoby nutné svědectví, strážník HLE nemůže bez tohoto svědectví zatčení vykonat. V některých případech je svědectví vyžadováno k prokázání, co bylo zvířeti způsobeno.

Oddělení HLE je hlavním, avšak nikoliv jediným, subjektem oprávněným vyšetřovat případy porušení některého z předpisů na ochranu zvířat. Vyšetřovací pravomoc má samozřejmě také policie

a několik dalších subjektů – ty se liší podle toho, zda jim určitý stát tuto pravomoc svěří.
Policie je subjektem státní správy, zatímco ASPCA je soukromou neziskovou organizací financovanou na základě dotací. Strážníci HLE mají přesto téměř stejné pravomoci ve vztahu k vyšetřování případů porušování předpisů na ochranu zvířat jako policie. Stejně jako policejní strážníci mohou strážníci ASPCA zatýkat osoby a podnikat všechny nutné kroky k vyřešení případů. Je-li potřeba zatykač, dodržují stejné procedury jako policie, aby byl vydán. Zároveň zajišťují důkazy, vyšetřují místa činu a pořizují fotografie, které jsou v mnohých případech tím nejdůležitějším důkazním prostředkem.
V případě nalezení opuštěného či samotného zvířete, jsou strážníci ASPCA oprávněni zvíře z místa nalezení odvést, podrobit ho veterinárnímu vyšetření a v případě důvodných obav z podezření z týrání se obrátit na soud. Soudce potom rozhoduje jak o trestu pro pachatele, tak o odejmutí vlastnictví ke zvířeti.

6. ZÁVĚR

Největším specifikem systému ochrany zvířat ve Spojených státech a zároveň také přínosem pro právo jako takové je provázanost mezi soukromým a veřejným sektorem jak při vytváření právního rámce pro ochranu zvířat, tak při praktickém provádění těchto předpisů.
Ochrana zvířat v USA se neustále vyvíjí, a to zejména díky spolupráci mezi neziskovou společností ASPCA a vládními subjekty jak na státní, tak i na federální úrovni. ASPCA jakožto subjekt, který je v přímém kontaktu s aplikací legislativních předpisů v běžném životě, může značně ovlivnit vydávání a novelizaci státních i federálních zákonů na ochranu zvířat. Díky úsilí, které tato organizace vyvíjí, je zvyšována ochrana týraných, opuštěných a bezbranných zvířat.
ASPCA jakožto hlavní činitel v systému ochrany zvířat je také příkladem úspěšné decentralizace státní moci, kdy speciálně vyškolení strážníci mohou zasahovat v situacích, které vyžadují zajištění ochrany zvířat. Tito strážníci jsou v případech, kdy se jedná o ohrožení života a bezpečnosti zvířete, mnohem povolanější než běžní policejní strážníci, a to právě díky svému speciálnímu vzdělání a výcviku.
Ani ve Spojených státech však není ochrana zvířat ideální. Převládajícím problémem zůstává laxní postoj ke stíhání týrání zvířat. Příčin může být více: mezi nejčastější patří omezené financování nebo nekompletní vyšetřováním případů. Nepomáhá ani tlak na to, aby pozornost byla věnována jiné trestné činnosti a občas je překážkou i osobní postoj vyšetřujícího státního zástupce k problematice týrání zvířat.
Z výše uvedeného bohužel vyplývá obecné pravidlo, že i sebelepší právní úprava nemůže bezpečně fungovat bez součinnosti osob, které ji realizují. Existence neziskových organizací jako je ASPCA, jejíž široký personál je tvořen zásadně lidmi, kteří laxním přístupem k ochraně zvířat rozhodně

neoplývají, je proto pro úspěšné fungování vytvořeného systému zcela zásadní.

Osobně považuji ochranu zvířat ve Spojených státech za nadprůměrnou a vysoce inspirativní. Žijeme v době, kdy právo občanů demokraticky si zvolit své zástupce, aby za ně reprezentovali na půdě státní správy jejich zájmy, je považováno za přirozené a samozřejmé. Zvířata takovou možnost nemají. Tím spíš je nutné chránit jejich práva jako živých bytostí a podporovat vznik a rozvoj takových neziskových společností jako je The American Society for the Prevention of the Cruelty to Animals.

7. Seznam použité a studijní literatury

Elektronické zdroje

Animal Legal & Historical Center [online]. © Michigan State University College of Law [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <https://animallaw.info>

ASPCA [online]. © 2011 ASPCA [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <http://www.aspca.org>

ASPCA [online]. © 2011 ASPC [cit. 2011-04-08]. About the ASPCA. Dostupné z WWW: <http://www.aspca.org/about-us/about-the-aspc

ASPCA [online]. © 2011 ASPCA [cit. 2011-04-10]. Fight Animal Cruelty. Dostupné z WWW: <http://www.aspca.org/fight-animal-cruelty/>.

FAVRE, David S. Animal Legal & Historical Center [online]. © Michigan State University College of Law [cit. 2011-04-12]. Quick Summary of the Animal Welfare Act. Dostupné z WWW: <http://www.animallaw.info/topics/tabbed%20topic%20page/spusawa.htm>

WISCH, Rebecca F. . Animal Legal & Historical Center [online]. 2005 (aktualizováno 2010) © Michigan State University College of Law [cit. 2011-04-12]. Overview of State Cruelty Laws. Dostupné z WWW: <http://www.animallaw.info/articles/ovusstatecrueltylaws.htm>.

Prameny

JIŘÍ, Jelínek a kol. Trestní právo hmotné. 2.vyd. Praha : Leges, 2010. 912 s s. ISBN 978-80-87212-49-3.